

[Holger Andersen.]

3-aarig Bevilling paa i alt 10 000 Kr. til Udgivelse af en Række af de af Forfatteren Ewald Tang Kristensen indsamlede gamle danske Sagn. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem Hr. Bindslev i de Udtalelser, han fornylig fremsatte, idet jeg maa mene, at — som det er fremhævet i Undervisningsministeriets Skrivelse, Bilag Nr. 221 — her er Tale om et Materiale,

„hvorigenem Vidnesbyrd om en nu uddøende Almuekultur reddes fra Forglemmelse, i udpræget Grad maa anses for at være af nationalfolkelig Betydning, saaledes at det er naturligt, at Staten deltager i Omkostningerne ved Udgivelsen.“

Carlsbergfondet har jo for sit Vedkommende tilsagt Støtte til denne Sags Fremme.

Med Hensyn til Ændringsforslag Nr. 302 er det, saa vidt jeg ved, allerede meddelt, at det beror paa en Fejltagelse, naar der i Listen over Ændringsforslagene er opført, at dette Ændringsforslag — det drejer sig om Understøttelse til Forfatteren Anders Uhrskov til Studier af dansk Folkekultur og Udgivelse af Bøger herom — ikke er tiltraadt af de ærede Medlemmer Hr. Korsgaard, Hr. Larsen-Badsø og Hr. Pitzner.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Ændringsforslagene Nr. 259, 301 og 302.

Undervisningsministeren (Byskov) :

Jeg takker Udvalget for den enstemmige Tilslutning, det har givet til de fleste af de Ændringsforslag, jeg har stillet. Angaaende de 4 Forslag, hvortil der ikke har været fuld enstemmig Tilslutning, skal jeg nøjes med at sige, at jeg maa anbefale Medlemmerne at stemme for disse 4 Forslag.

Det er med nogen Ulyst, jeg tager Del i den Forhandling, der er rejst i Anledning af de Ændringsforslag, der er stillet angaaende de to omtalte Forfattere. I Samlingen 1921—22 havde Tinget en Drøftelse af de samme to Forfattere, der strakte sig over 64 Spalter i Rigsdagstidende, og jeg tvivler ikke om, at denne Forhandling havde en anden Virkning end den, Forslagsstillerne tilsigtede; jeg tror nu, den snarest virkede som en Reklame for de to Forfattere. Det samme vil antagelig blive Tilfældet nu, og bliver Resultatet, at Forfatterne slettes paa Finansloven, bliver Reklamen vel endnu mere virkningsfuld. Jeg vil nødig medvirke dertil.

Jeg vil da helst her nøjes med at sige saa lidt som muligt og holde mig til Sagen i nogen Almindelighed uden at komme ret

meget ind paa en Bedømmelse af de to Forfattere. Bedømmelsen vilde blive noget forskellig for de tos Vedkommende, og for Thit Jensens Vedkommende meget forskellig, efter som jeg holdt mig til hendes litterære Produktion, eller jeg skulde udtale mig om hendes øvrige Virksomhed, som jeg slet ingen Sympati har for.

Det første Spørgsmaal, man maa klare sig, er nu, om Rigsdagen kan slette en Forfatter, der har faaet tildelt en fast Understøttelse eller en 3-aarig Understøttelse, som løber endnu. Hvis man dermed mener, om det retslig set er umuligt for Rigsdagen at gøre det, altsaa om vedkommende Forfatter ved Domstolenes Hjælp kunde kræve Understøttelsen, naar man har nægtet ham den, maa jeg sige, at jeg mener, Rigsdagen har en juridisk Ret til at slette enhver Forfatter af Listen og til enhver Tid. Jeg mener ogsaa, det er den Opfattelse, der har været den raadende, naar dette tidligere har været drøftet her i Tinget, selv om det ganske vist ogsaa har været gjort gældende, at Rigsdagen ikke havde en saadan Ret. Jeg mener ogsaa, at det i den Henseende er uden Betydning, om Understøttelsen kaldes fast eller livsvarig; en livsvarig Hædersgave maatte ogsaa kunne fratages den, som den ydes.

Jeg finder det ret nærliggende paa dette Punkt at sammenligne disse Understøttelser med andre Understøttelser, der gives paa Finansloven, f. Eks. til Lærere ved Privatseminarier. Der er angaaende disse den Bestemmelse, at de, naar Forudsætningen i øvrigt er til Stede, har Adgang til ved Bevilling paa Finansloven af Statskassen at faa en Understøttelse, der almindeligvis udgør saa og saa meget. Naar nu en Seminarilærer har faaet tildelt en saadan Understøttelse, er Spørgsmaalet altsaa, om en kommende Rigsdag kan fratage ham den, og jeg mener, man maa besvare dette Spørgsmaal bekræftende.

Men dermed er den Sag ganske vist ikke færdig, Spørgsmaalet er ikke dermed udtømmende besvaret. Der er en hel Del Ting, som det enkelte Menneske ikke kan gøre, selv om der ikke er nogen Lovparagraf, der forbyder ham at gøre det, og det samme maa nok gælde for Statens Styrere. At man har Magten og har Lovparagrafferne paa sin Side, er ikke nok.

Spørgsmaalet bliver da, om det at fratage en Forfatter eller en anden en fast eller livsvarig Understøttelse er af de Ting, en Rigsdag ikke kan gøre, ikke kan forsvare for sig selv at gøre. Eller det er maaske mere praktisk at spørge saaledes: I hvilket